

Když se na počátku sedmdesátých let objevila hra Josefa Soloviče Zebrácké dobrodružství, byla počítána k těm hojným úspěchům slovenské dramatické tvorby, které po několik roků zaplňovaly dramaturgické plány československých i zahraničních divadel. Pět či šest následujících let tyto hodnoty však náležitě prověřilo, takže dnes žijí na jevištích už jen některé z nich. A často ve velmi podstatných úpravách a přepracováních.

V Zebráckém dobrodružství se hraje o dvou holičích, kteří se chtějí snadno dostat k penězům. Dozvědí se, že by je mohl mít v bohaté náře našetřený žebřák Ignác, a rozhodnou se proto správně ho ze světa a předpokládaný poklad si ponechat. Neprve tento plán ukují a pak až do poloviny hry si o něm v holiřně povídají. Potom však poznají, že žebřák peníze nemá. Jenže to už nejsou schop-

▲ Bohumil Cvančara a Michaela Cerná ve hře Kapsy plné peněz

Foto: F. KRASL

Hra J. Soloviče na scéně DPB

ni rozjetou akci zastavit a nakonec přijdou i o vlastní úspory. I tato nová situace je pak náležitě prodebatována. Solovič svou morální zkonstruoval jako komedii charakterů. Jenže značně fantasticky, neboť středem zápletky této hry ze současnosti se stává chudák, který si vyžebřá desetitisícové sumy (!), ale protože peníze nerávidí, odhazuje je do Dunaje, kde se jimi zalykají vypasení sumci.

Když v minulém roce sáhla po této hře dramaturgie bratislavské Nové scény, rozhodla se pro její úpravu. A vyšla přitom kupodivu právě z její neobvyklé konstrukce. Fantastiku hry totiž dále rozšířila o několik blahobytných vizí a snů o sladkém životě, pro nějž oba hloupí lazebníci jsou ochotni zamořovat žebřavého podivína. Do úpravy pak byla vkomponována čísla hudební (skladatel Igor Bázik), a tak vznikla kombinace komedie s revuálními a kabaretními čísly, což s jistou tolerancí může být označeno jako muzikál. Tak také přijalo Solovičovu hru Diva-

dlo Petra Bezruče (i s těmi lokálně bratislavskými narážkami, které u ostravského obecenstva nemohou najít plnou odezvu).

Výtvarník Saša Rychecký vytvořil dvojí jevištní prostor. Jednak holiřnu, ohraničenou stěnami, polepenými novinovými výstřizky, převážně ze sportovních rubrik a z černé kroniky, tedy z příznačné zájmové sféry obou hrdinů, jednak druhý, zadní prostor, v němž jsou rozehrávány vize; ten jen ohraničen zrcadlící se stěnou, která tento svět blá-

hových přání odráží. Režie Saši Lichého má pak nejobtížnější úkol v inscenačním propojení obou zánrových složek a významových vrstev takto komponované verze. Je ovšem škoda, že právě ta revuální intermezza nejsou vytvářena (kromě orchestru, řízeného J. Tomšíkem) s takovou profesionální bravurou, aby se stala stylotvornou dominantou inscenace, třeba na úkor mnohomluvných pasáží Solovičova dialogu. Poněkud promarněny zůstávají možnosti zcizování, které úprava

nabízí. Oba protagonisté večera — O. Prajzner jako holič Gejza a B. Cvančara jako holič Alfréd — hrají dosti expresivně a svůj herecký projev tak zatěžují. Tímto tlakem však zmenšují onu nutnou míru odstupu herce od role, která je nezbytná jako zhodnocující prvek v satirické založené hře. Pak už ani souhrn všech ostatních epizodových postav — včetně ironizovaného žebřáka (J. Horák) — nestačí rozsáhlé party holičů vyvážit a stát se stylově určující složkou inscenace. Představení mohlo hledišti zřetelněji naznačit, že jde o hraní si na smyšlenou událost, jenže o nesmyslných vlastnostech člověka. (E)

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

Kozařství, Praha

6. IV. 1976

O dvou holičích na scéně DPB

K smíchu a k zamýšlení

Hra J. Soloviče, v autorském zpracování Lašci a Satinského, je v programu k premiéře této hry na scéně DPB označena jako „slovenská humoreska“. V průvodním textu programu se mluví o „satirickém kabaretu“. Výsledný tvar by mohl vést k označení „veselohra s písňovými a tanečními vstupy“.

Zánrová neujasněnost v přístupu k této jinak divácky vděčné předloze je hlavním nedostatkem inscenace Kapsy plné peněz. Celý text je ve své jevištní podobě uzavřen do tvaru příslušejícímu hrám „klasické“ dramatické struktury, pouze obě hlavní postavy vstupují občas do bližšího kontaktu s diváky ve stylu kabaretních výstupů. Nedatí se jim ovšem to podstatné: vystoupit z představované postavy a zaujmát k předváděnému vztah za sebe sama. Jejich výstupy (např. úvod a zejména zpěvní pasáže) působí spíš jako „revuálky“ — hrané výstupy na rampě, bez užších vazeb k vlastnímu příběhu.

Autorská úprava Lašci a Satinského předpokládá obsazení hlavních postav takovým typem herců, jejichž herectví se vzájemně doplňuje, herců,

kteří jsou schopni být v nejúžším partnerském kontaktu, u nichž gesto jednoho vyvolává reakci v druhém. B. Čvančara a O. Prajzner v DPB vytvářejí typy svérázné a milé, oba s citem pro situační komiku, ale chybí jim právě ono evidentní partnerství. Reprízy, kterých bude jistě nemálo a právem, určitě v tomto směru oběma hercům pomohou.

Inscenace je, zejména ve své první polovině, plná nápadů a gagů a z hlediště často zaznívá smích, který je nejen odměnou, ale i uznáním inscenátorům. Příběh o dvou holičích, kteří chtěli lehce přijít k velkým penězům, hraný v DPB s nespornou chutí, na vtipné scéně A. Rycheckého, provokuje nejen k smíchu, ale i k zamýšlení.

SÁRKA KOSKOVÁ

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

17. III. 1976

ze dne

▲ Minulý týden uvedlo Divadlo Petra Bezruče premiéru hry Jána Soloviče Kapsy plné peněz, kterou režisruje Saša Lichý, nositel vyznamenání Za vynikající práci. Na snímku B. Čvančara, J. Těšitel a O. Prajzner.
Foto: F. KRASL